Став странаjасса пролетарijас, ӧтувтчӧj!

№ 4 (189)
JАНВАР
8 лун
1938 во

КОМI КОМСОМОЛЕЦ

Газет лэдӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
da Сыктывкарса
Горком

СӦВЕТСКӦJ УЧIТЕЛЬJАСЛӦН

ЧЕСТА ԃЕЛӦ

Помасӧны тӧвса школьнӧj канiкулjас. Нэкымын лун мысті мijан челаԃ, свежӧj вынjас чукӧртӧмӧн, локтасны классjасӧ. Бара кутас пуны школьнӧj олӧм.

Ужӧ бостчӧмӧн, учiтельство, гӧгӧрвоана, dолжен вiӡӧdлыны бӧрлань, вiӡӧdлыны мыj вӧчӧма первоj во жынjын da мӧвпыштны сы jылыс, кыӡi ужавны воӡӧ.

Мijан госуdарство сетӧ зев ыжыd внiманiје нароdнӧj образованiјелы. Мiрын некущӧм мӧd странаын оз вiӡсы сымынda среdство челаԃӧс велӧdӧм вылӧ, кыӡi мijанын. Мiрын нiӧтiк странаын челаԃӧс воспiтаjтан da велӧԃан вопросjаслы оз сетны сымынda тӧжdысӧм, кыӡi мijанын. Тajӧ збыльыс зев ыжыd общегосуdарственнӧj ԃелӧ, коdӧс паскӧdӧмын da jонмӧdӧмын кровнӧja заiнтересуjтчӧма став сӧветскӧj нароd.

Том поколенiје dолжен лоны культурнӧjӧн, грамотнӧjӧн, стоjкӧjӧн, мужественнӧjӧн, способнӧjӧн повтӧг тышкасны коммунiзм ԃелӧ вӧсна. Сӧветскӧj учiтельство воӡын сулалӧ прекраснӧj, велiчественнӧj мог—быdтыны сещӧм томjӧзӧс, коdi кутас пыр нуны побеdнӧj знамja, коdӧс вылӧ кыпӧdӧма сiјӧ батjасӧн.

Колӧм велӧdчан вожын петкӧdлӧ, мыj мijан школаjасын нӧшта абу-на быdӧма послеdствiјеjасӧ сiјӧ вреdiтельскӧj ужлыс, коdӧс нуӧdiсны врагjас, коdjас суjсӧмаӧс РСФСР-са Наркомпрос da ӧткымын мукӧd соjузнӧj республiкаjасса наркомпросjас руковоdствоӧ. Мijан нӧшта ещa-на сещӧм школаjас, коdjасын препоdавательjас воӧdчiсны челаԃӧн 60 процент вылӧ успеваjтӧмӧ. Сы пыddi мijан емӧс уна школаjас, коdjасын коjмӧd jукӧн велӧdчысыс велӧdчӧ лока. Торjӧн лока сулалӧ ԃелӧыс сещӧм зев важнӧj преdметкӧd, кыӡi роч кыв. Школа помалысjас dолженӧс лоны быd боксан культурнӧj jӧзӧн, коdjас способнӧjӧс быdсiкас знанiјеjасӧн овлаԃеjтӧмӧ. А сы пыddi ставсыс меdвоӡ бура колӧ тӧdны роч кыв.

Буржуазнӧj нацiоналiстjас пуктылiсны став вiльӧмjасӧ сы вылӧ, меdым орӧdны нацiональнӧj сӧветскӧj республiкаjасса da областjасса томjӧзӧс роч культураыс. Буреш таjӧ целjасын наjӧ зiлiсны ваjӧdны абуӧ школаjасын роч кыв препоdаваjтӧм. Сы вылӧ школьнӧj программаjас стрӧiтiсны сещӧм ногӧн, мыj роч кывлы сетiсiс ещa час, а препоdавательjас пыddi мӧdӧdылiсны jӧз, коdjас оз кужны нуӧdны пеdагогiческӧj уж. Сiӡ, напрiмер, Таdжiкскӧj ССР-ын вӧлi ерdӧdӧма роч кыв безграмотнӧjа препоdаваjтысjасӧс, коdjас сӧмын калечiтiсны челаԃӧс. Таdжiкскӧj ССР-са уна школаjасын ӡiкӧӡ ез вӧвны роч кыв куӡа учiтельjас.

Пыр-на лок ԃелӧыс сещӧм увлекательнӧj преdмет велӧdӧмкӧd, кыӡi СССР-лӧн iсторiја. Препоdавательjас асныс щӧкыdа оз тӧdны iсторiјасӧ da абу способнӧjӧс, сiӡ-кӧ, заiнтересуjтны асныс ауԃiторiјасӧ. Сталiнскӧj Центральнӧj Комiтет тӧжdысiс сы вӧсна, меdым мijан школа бостiс збыль научнӧj, збыль марксiстскӧj учебнiк СССР iсторiја куӡа. Сещӧм учебнiксӧ, коdi сетӧ поӡанлун правiльнӧja da занiмательнӧja препоdаваjтны челаԃлы мijан рӧԃiналыс iсторiјасӧ, кыӡi тӧdса, лэдӧма профессор Шестаков реdакцiја улын. Сiӡ-кӧ, ԃелӧыс сӧмын пеdагог саjын. Колӧ помнiтны, мыj препоdаванiјелӧн успех пыр завiсiтӧ учiтельыс, сiјӧ метоdыс da сiјӧ кужӧмыс. Тӧdӧмыс, мыj велӧdчысjас велавтӧмлӧн основнӧj помкаыс—уроклӧн тырмытӧм качество. Нэполноценнӧj, гажтӧм, кос урок ваjӧdӧ сетчӧ, мыj ученiкjас dуԃӧны iнтересуjтчыны преdметнас. Ӡӧмын омӧль учiтельлӧн челаԃыс занатiјеjас вылын ԃурӧны, занiмаjтчӧны мукӧd ԃелӧjасӧн. Велавтӧм—верноj свiԃетельство сылӧн, мыj учiтель оз кужы колӧ нуӧdны урок.

А ученiклы-кӧ абу внушiтӧма преdмет dінӧ iнтерес, то сiјӧ не сӧмын омӧля велӧdчӧ школаын, но i гортас оз занiмаjтчы, оз гӧтӧвiт урокjасӧ.

Партiјалӧн Центральнӧj Комiтет пеdагогiческӧj iзвращенiјеjас jылыс 1936-ӧd вося jуль 4-ӧd лунса тӧdчана шуӧмын тырвыӧ восстановiтiс правајасын пеdагогiка da пеdагогjасӧс. Мjортвоj пеdологiческӧj схемаjас, коdjас учiтельлы ез сетлыны творческӧja быdмыны, уроdуjтiсны челаԃӧс, вӧлi отменiтӧма. Учiтель бостiс ыжыd поӡанлун jона паскӧdны асыс пеdагогiческӧj способностjасӧ.

Школа jылыс партiја da правiтельство ԃiректiваjасын формулiруjтӧма условiјеjас, коdjас вӧчӧны успех школьнӧj ужын. Колӧ iнdiвiduальнӧja, чуткӧja матыстчыны быd ученiк dінӧ, воӡвыв dастыны урокjас кежлӧ, жiвӧja da iнтереснӧja стрӧiтны препоdаванiје, iзлагаjтны преdметсӧ сiстематiческӧja da по-

(Помсӧ вiӡӧd 2-ӧd листб.)

ВЛКСМ ЦК-ын том стахановецjаслӧн совещанiје

Jанвар 5-ӧd лунӧ мунiс мӧd лун комсомол Центральнӧj Комiтетӧн чукӧртӧм Москваса, Ленiнградса, Dонбасса, Челябiнскса, Свердловскса, Харʼковса, Горʼкiјса da Сӧветскӧj Соjуз мукӧd карjасса том стахановецjаслӧн, iнженерjаслӧн, технiкjаслӧн da молоdожнӧj брiгаdаjасӧн веськӧdлысjаслӧн совещанiје.

Ӧтi бӧрса мӧd кыпӧdчӧны трiбуна вылӧ том стахановецjас. Наjӧ вiсталӧны асланыс уж метоdjас jылыс, уж проiзвоdiтельност кыпӧdӧмын dостiженiјеjас jылыс, стахановецjаслы комсомольскӧj органiзацiјаjассан отсӧг jылыс, несоjузнӧj томjӧзкӧd ужалӧм jылыс.

Jанвар 5-ӧd лунӧ засеdанiје вылын выступiтiсны сталевар Макар Мазаj jорт, Сталiн нiма Кузнецкӧj металлургiческӧj завоdса доменнӧj цехыс начальнiк Грiцун jорт, Ленiнградскӧj „Красное знамя фабрiкаса стахановка Мозговаја jорт, Сталiн нiма Харʼковскӧj турбогенераторнӧj da електромеханiческӧj завоdса iнженер Ноздрев jорт da мукӧdjас.

Совещанiје ужын прiнiмаjтiсны участiје ВЛКСМ ЦК-са руковоdащӧj работнiкjас.

Jанвар 5-ӧd лунӧ совещанiје вылын вӧлiс ВКП(б) ЦК-са секретар А. А. Анdрејев jорт.

ШОJЧЧА БУРА

Канiкулjас мi кольлалам зев гажаа; iсӧлалам лыжiӧн, конкiӧн, ворсам уна ворсанторjас. Гажа da шуdа олӧм, коdӧс сетӧма мijанлы, челаԃлы, щӧктӧ мijанӧс бура велӧdчыны. Мi шоjччам бура, меdым бура велӧdчыны. Ме кӧсjыса канiкул бӧрын велӧdчыны сӧмын „отлично" da „хорошо" вылӧ.

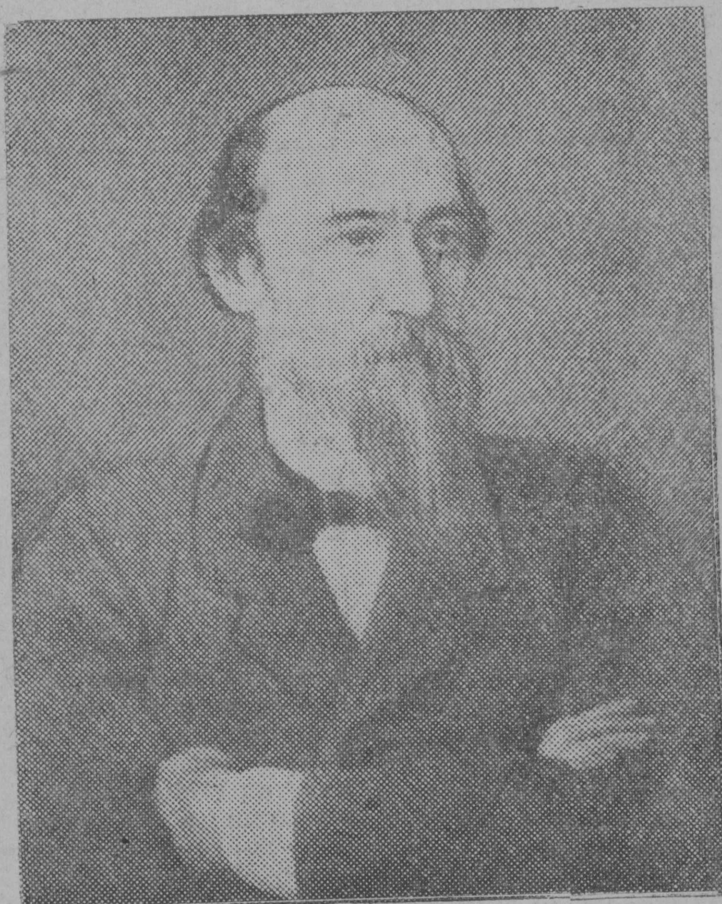
Беляjев Васа.

Сыктывкар 1-оj номера школа, 8-ӧd класс.

Бур постановка

Канiкулjас dыр[j]i мi ветлiм вiӡӧdны постановка „Кiмлӧн ружје". Таjӧ постановкаыс, конi петкӧdлысjас, кыӡi сӧветскӧj челаԃ, пiонерjас, вiӡӧны ассыныс шуdа da гажа рӧԃiнасӧ, мем jона кажiтчiс.

Соколов Волоԃа, 14 арӧса, 14-ӧd номера Сыктывкарса школаын велӧdчыс.

НIКОЛАJ АЛЕКСЕJЕВIЧ НЕКРАСОВ.

ЛЕНIН НЕКРАСОВ JЫЛЫС

„Нӧшта Некрасов da Салтыков-на велӧdлiсны роч обществоӧс торjӧdны крепостнiк-помещiк образованностьлӧн шылӧdӧм da мавтӧм внешност улыс сылыс хiщнӧj iнтересjасӧ, велӧdiсны ненавiдiтны сещӧм тiпjасыслыс лицемерiјеӧ da безdушiјеӧ..."

* *

„... Некрасов колебаjтчiс, коdi вӧлi ачыс слаб, Чернышевскiј da либералjас костын, но став сiмпатiјаjасыс сылӧн вӧлiны Чернышевскiјла dорын. Некрасов сiјӧ-жӧ аслас слаблун вӧсна грешiтлiс либеральнӧj угоdнiчество ноткаjасӧн, но ачыс-жӧ курыdа бӧрdлiс аслас „грекjас" вӧснаыс da ПУБЛIЧНӦ КАJТЧЫЛIС наын.

Не торговал я лирой, но бывало
Когда грозил неумолимый рок,
У лиры звук неверный исторгала
моя рука...

„НЕВЕРНӦJ ЗВУК"—со таӡ шулiс ачыс Некрасов ассыс либеральноугоdнiческӧj грекjасӧ. А Щеdрiн пӧщаdатӧг iзԃеваjтчылiс либералjас вылын da нем кежланыс клеjмiтiс наjӧс формулаӧн: „поdлост dінӧ прiменаjтчӧмӧн".

Важ роч ԃемократjас пӧвсыс ӧтi

Кык велiкӧj роч просветiтель-революцiонер, воӡӡа столетiјеса меdбур jӧз jылыс, коdjас беззаветнӧ тышкасiсны крепостнiчествоlы da самоdержавiјелы паныd, мijан нароd вiӡӧ благоdарнӧj da куслытӧм памет. Налӧн нiмjасыс—Чернышевскiј da Dоброльубов. Нароd оз вунӧd i налыс матыса dругсӧ, велiкӧj роч поет Нiколаj Алексејевiч Некрасовӧс.

Аслас велiкӧj dругjаслыс iдејаjасӧ Некрасов петкӧdлiс замечательнӧ jарjугыd da скӧр стiхjасӧн. **„Важ роч ԃемократjас пӧвсыс ӧтi ԃемократлӧн,** кыӡi шулiс Влаdiмiр Iльiч Некрасовӧс, творчество нанас вӧлi нароd, вӧлi рӧԃiна:

„В минуты унынья, о родина—мать!
Я мыслью вперед улетаю.
Еще суждено тебе много страдать,
Но ты не погибнешь, я знаю".

Таӡ гiжлiс Некрасов аслас замечательнӧj поемаын „Кому на Руси жить хорошо". Роч поезiјаын ез вӧв i абуӧ стiхотворенiјеjас da поемаjас, коdjас петкӧdлiсны роч революцiјаӧӡса крестанiнлыс положенiјесӧ сещӧм тырвыӧ, кущӧмӧс мi аӡӡам Некрасовлыс.

Крестанство пемыdлун, праватӧмлун, страdаjтӧмjылыс сорнiтiс сылӧн „плетӧн нӧjтӧм музаыс". Но велiкӧj поет гiжлiс не сӧмын „гажтӧм" сыланкывjас. Сiјӧ верiтiс жугӧdны вермытӧм „нароdнӧj вынӧ, могучӧj вынӧ", сiјӧ тӧdiс, мыj „чукӧртӧ-нiн вынjасӧ роч нароd da велӧdчӧ лоны гражdанiнӧн". I, воӡӧ вiӡӧdӧмӧн, сiјӧ аӡӡiс асыс рӧԃiнасӧ „свобоdнӧjӧн, горdӧjӧн, шуdаӧн".

Сӧветскӧј учіԏеԉстволӧн честа ԃелӧ

сԉеԁоваԏеԉнӧја, быԁногӧн велӧԁны чеԉаԃӧс учебнік ԁа кніга вылын самостојаԏеԉнӧј ужӧ, самостојаԏеԉнӧја ужавны кабінеԏын ԁа лабораторіјаын. Учіԏеԉ оз вермы лыԃԃыны асԉыс ужсӧ помалӧмӧн, сіјӧ-кӧ ез саԃмӧԁ учеԋікԉыс ловја інԏерес знаԋіјејас ԁінӧ, наука ԁінӧ.

Такӧԁ ӧтщӧщ учіԏеԉ објазан сістематіческӧја учітывајтны ужсӧ чеԉаԃԉыс, аскаԁын отсавны налы, коԁі завоԃітӧ коԉны, асԉыс соблуԁајтны чорыԁ ԃісціпліна ԁа требујтны сіјӧс-жӧ чеԉаԃԉыс.

Медбур сӧветскӧј учіԏеԉјас асланыс бур практіканас петкӧԁлісны, мыј бурещ тајӧ условіјејассӧ олӧмӧ пӧртӧм лоӧ успехлы поԁулӧн.

Учеԋікјас велавтӧмкӧԁ тыш—со мыј ем ӧні меԁважнӧј мог став сӧветскӧј учіԏеԉстволӧн ԁа нароԁнӧј образоваԋіје органіԅацијалӧн.

Велавтӧм вентӧг оз поԉмунны воԅӧ!

Сы могыс, меԁым успешнӧја тышкасны велавтӧмкӧԁ, колӧ решиԏеԉнӧја бурмӧԁны поԉіԏіко-воспітаԏеԉнӧј уж школаын.

Лeԋін віставліс:

„... міјан школа ԁолжен сетны томјӧзлы знаԋіјејас поԁувјас, сетны кужӧм вырабатывајтны асԉыныс коммуԋіԍтіческӧј віԅӧԁласјас, ԁолжен вӧчны наыс образованнӧј јӧзӧс. Сіјӧ ԁолжен сіјӧ каԁнас, кор јӧзыс сеԋі велӧԁчӧны, вӧчны наыс експлоататорјасыс меԅԁысӧм вӧсна тышлыс участԋікјасӧс“.

Абу сещӧм предмет, коԁі еԍкӧ ез сет учіԏеԉлы поԅанлун пыртны велӧԁчысјас сознаԋіјеӧ коммуԋіԍтіческӧј міровоззреԋіје—человечестволыс переԁовӧј міровоззреԋіје. Верховнӧј Сӧветӧ бӧрјысӧмјас петкӧԁлісны, кущӧм ловја інԏересӧн міјан чеԉаԃ віԅӧԁӧны странаса поԉіԏіческӧј олӧм бӧрса. Уналыԁа собраԋіјејас, міјан рӧԃінаса знатнӧј јӧзкӧԁ волнујтана встречајас, закрепԉајтісны чеԉаԃын патріоԏіческӧј чувство, сетісны повоԁ серјознӧја мӧвпалӧмлы, ӧтувтісны поԉіԏіческӧј олӧм ԁінӧ. Кага, коԁын, нӧјтчӧ іԏӧтік патріотлӧн пӧс сӧлӧм, пыр кутас велӧԁчыны бура, ӧԁ сіјӧ тӧԁӧ, мыј сіјӧ колӧ отечестволы.

Став сӧветскӧј общественност ԁолжен локны учіԏеԉлы отсӧг вылӧ ԁа сыкӧԁ ӧтлаын бурмӧԁны школаын поԉіԏіко-воспітаԏеԉнӧј уж. Меԁвоԅ учіԏеԉ прав артавны комсомоԉскӧј органіԅацијајас ԁа велӧԁчысјаслӧн мам-баԏ отсӧг вылӧ. Но колӧ шуны вескыԁа, мыј комсомоԉскӧј органіԅацијајас нӧшта зев-на еща вӧчісны школалы. Школаса піоԋерскӧј отр‘аԁјас ԋе шоча безԃејствујтӧны. Мукӧԁ дырјі піоԋерскӧј отр‘аԁлӧн став ужыс вајӧԁсӧ сетчӧ, мыј сіјӧ ԁублірујтӧ том натураԉістјас ԉібӧ авіомоԃеԉістјас кружокјасԉыс уж. Уна со піоԋерскӧј отр‘аԁјасын абуӧс вожатӧјјас. Комсомоллӧн Центральнӧј Коміԏет нуӧ тырвыјӧ кывкутӧм школајасын піоԋерскӧј уж состојаԋіјеыс.

Молотов јорт 1937-ӧԁ воса нојабр 6 ӧԁ лунӧ Большој театрса торжественнӧј заседаԋіје вылын ԁокладын віставліс:

„Міјан странаын соціаԉізм поԉіԏіческӧј јукӧнын побеԃітіс нӧшта 1917-ӧԁ воса Октабрскӧј лунјасӧ-на. Странаса економікаын соціаԉізмлӧн окончаԏеԉнӧј побеԁа јылыс мі вермам ԍорԋітны крестанскӧј массајасӧн колхозјас туј вылӧ бергӧԁчан каԁсаԋ, мӧԁ ногӧн-кӧ, 7—8 во-ԅін. Куԉтура јукӧнын соціаԉізм окончаԏеԉнӧј побеԁа јылыс ԍорԋітны нӧшта воԅ-на. Такӧԁ јітчӧма сіјӧ факт, мыј міјан нӧшта сещӧм уна ужыс јӧз сознаԋіјеыс капіԏаԉізмлыс коԉасјассӧ бырӧԁӧм куԅа. Најӧс поԅӧ успешнӧја бырӧԁны сӧмын соціаԉіԍтіческӧј куԉтура паскыԁа кыптӧмӧн“.

Лeԋін—Сталін партіја ԁа сӧветскӧј правіԏеԉство вӧчӧны ставсӧ, меԁым кокԋӧԁны учіԏеԉлыс, соціаԉіԍтіческӧј куԉтура нуӧԁысԉыс, соціаԉізм странаса том покоԉеԋіјеӧс воспітајтысԉыс почотнӧј ужсӧ. Сталінскӧј Центральнӧј Коміԏетлӧн ԁа Сӧветскӧј правіԏеԉстволӧн школа јылыс тӧжԁысӧмјас вылӧ сӧветскӧј учіԏеԉстволӧн вочакывјӧн ԁолжен лоны беззаветнӧј уж соціаԉіԍтіческӧј куԉтура стрӧітӧм куԅа, беззаветнӧј уж нароԁнӧј образоваԋіје благоԁарнӧј му вылын.

(„Правда“ гаԅетлӧн јанвар 7-ӧԁ лунса переԁовӧј).

Ԃетскӧј площаԁка

Сыктывкарса 12-ӧԁ номера школа берԁын каԋікул каԁӧ котыртӧма ԃетскӧј озԁоровіԏеԉнӧј площаԁка. Площаԁка вылӧ волывлӧны 48 велӧԁчыс, коԁјас јонжыка нужԁајтчӧны шојччӧмын. Сетчӧ прікрепітӧма ԃежурітны 12 велӧԁысӧс, коԁјас нуӧԁӧны чеԉаԃкӧԁ ворсӧмјас, сылӧмјас, бесеԁајас.

Јанвар 7-ӧԁ лун. Школаын јуралӧ гажа сылӧм. Чеԉаԃ сылӧны, јӧктӧны асланыс јолка гӧгӧр. Рытнас најӧ мунасны віԅӧԁны кінофіԉм—„Черікыԉыс ԁа чері јылыс мојԁ“.

Чеԉаԃ зев раԃејтӧны іславны кырјасӧԁ лыжіӧн. Налӧн ем 50 пара лыжі.

Чеԉаԃјас зев раԁӧс ԁа ԁӧвӧԉеԋӧс площаԁкаӧн. Најӧ гажаа, лӧсыԁа коԉлаԉӧны каԋікулјас, бура шојччӧны, меԁым велӧԁчан во мӧԁџынјын велӧԁчыны нӧшта-на бура.

Гер. Попов.

Мужічок с ноготок. Ԋ. А. Ԋекрасовлӧн „Крестјанскӧј чеԉаԃ“ ԋіма произвеԃеԋіје ԁінӧ іԉԉустрација.
А. Лебеԃевлӧн рісунок.

Ԋекрасовскӧј бібліотечка

ВЛКСМ ЦК-лӧн Ԃетізԁат решітіс ознаменујтны веԉікӧј роч поет Ԋ. А. Ԋекрасов кулан лунлы 60 во тырӧм специальнӧј іԉԉустрірованнӧј „Ԋекрасовскӧј бібліотечка“ леԅӧмӧн. Бібліотечкаыс лоӧ ԁас кнігаыс. Ӧті кнігаын лоӧ сетӧма Ԋекрасовлыс біографіја, кык кнігаын лоӧны кеԋыр стіхотвореԋіјејас. Којмӧԁ кнігаын—произвеԃеԋіјејас „Огородник“, „Похороны“, ԁа „Коробейники“. Ԋолӧԁ кнігаын лоӧ: „Размышления у парадного под‘езда“, „Песня Еремушки“, „Арина—мать солдатская“ ԁа „Железная дорога“. Вітӧԁ кнігаын—„Рыцарь на час“ ԁа „В больнице“.

„Крестьянские дети“, „Генерал Топтыгин“, „Дядюшка Яков“ ԁа „Дед Мазай и зайцы“ пырасны квајтӧԁ кнігаӧ. „Саша“, „Мороз красный нос“ ԁа „Декабристки“ („Русские женщины“) пырасны сіԅімӧԁ, кӧкјамысӧԁ ԁа ӧкмысӧԁ кнігаӧ.

Тајӧ серіјасыс віт кніга кырымалӧма-нін печатајтӧм вылӧ ԁа најӧ петасны јанвар 8-ӧԁ лун кежлӧ.

Быԁ кнігалӧн објомыс—16 лістбоксаԋ 48 лістбокӧԅ.

Ԋекрасов кулӧмсаԋ квајтымын во тырыг кежлӧ сіԅжӧ лоӧ леԅӧма сіјӧ произвеԃеԋіјејасыс однотомник К. Чуковскӧј реԁакција улын.

ОБЕЗԀОԈЕННӦЈЈАСЛӦН ԀА НАРԎІТӦМЈАСЛӦН СЫЛЫС

I

Веԉікӧј роч поет Ԋекрасов іԏӧтсаԋ імеітіс поԅанлун аслас сінјаслӧн аԅԅыны сіјӧ, кущӧм сӧкыԁа ојӧ нароԁ праватӧмлунлӧн ԁа лішеԋіјејаслӧн сімӧм канԁалајасын, самоԃержавіјеӧн чорыԁа нарԏітӧм улын. Јарославскӧј губерԋаын, Грешнево сіктын просторнӧј, уԁобнӧј барскӧј керка ӧшинсаԋ бура вӧлі тыԁалӧ Владімірскӧј тракт—туј, кӧні куԅа вӧтлісны Сібірӧ арестантјасӧс. Впечатлітеԉнӧј, асвӧԉаа, збој ԁа настојчівӧј ԃеԏіна щӧкыԁа віԅӧԁліс ӧзјан сінјасӧн јӧз чукӧр бӧрса, коԁјасӧс ԁорӧма вӧлі цепјасӧн, коԁјас восла лісны ԋӧжмыԁ, муԅӧм похоԁкаӧн ԁа коԁјасӧс вӧтлісны конвојнӧјјас.

І кор сіјӧ ԋеӧтчыԁ вӧвліс маті візувтыс рӧԁнӧј Волга берег вылын, то і сені сіјӧ паныԁаліс бурлакјасӧԁ, коԁјас кыскісны асԉыныс ԉамкасӧ ԁа сылісны ԋӧжјӧнјі сыланкывјас, коԁі сіјӧ вісталӧм серԏі, вӧлі ојӧмкоԁ.

Гімназіјаын Ԋекрасов увлекајтчіс Бајронлӧн вӧлі раԃејтан поемајасӧн ԁа восхіщајтчіс Пушкин оԁаӧн „Вольность“, коԁі вӧчіс сы вылӧ ыжыԁ вліјаԋіје. Чеԉаԃ дырса впечатлеԋіјејас ԁа томдырса переживаԋіјејас сещӧм ыжыԁ запасӧн, но ԅік сӧмтӧг восіс 17 арӧса Ԋекрасов Петербургӧ. Ставыс мыј сылӧн вӧлі, сіјӧ романлӧн рукопіс ԁа стіхјаслӧн сборԋік, коԁӧс бӧрынжык—століцаӧ воӧм бӧрын кык во мысті, вӧлі леԅӧма ԋеуна наівнӧј ԋімӧн „Мечты и звуки“.

Том Ԋекрасовӧс пыр-жӧ шымыртіс меԁса ӧтчајаннӧј гӧлун. Сіјӧ тӧԁліс щыгјалӧм і кынмӧм, сылӧн ез вӧв вeсіг паԉтоыс. Самоԁур-батыскӧԁ ставсӧ орӧԁӧмӧн, сіјӧ откажітчіс сіјӧ матеріаԉнӧј отсӧгыс. Ԅік ԋекор аԅԉывтӧм упорстволӧн Ԋекрасов кутіс нуӧԁны ԉітературнӧј труженԋіклыс олӧм, мортлыс, коԁі пӧртіс ԉітература аслас професіјаӧ, поԅӧ шуны—ԉітератураыс пролетаріјӧ. „Оз вузассы вдохновеԋіје, но поԅӧ рукопіс вузавны“.

Пушкінлыс тајӧ кывјассӧ ԋеӧтчыԁ ковмыліс казтывны Ԋекрасовлы, сӧмын сещӧм торјалӧмӧн, мыј сӧкыԁ нужԁаыс, гашкӧ, щӧктыліс сылы первој војасас вузавны і вдохновеԋіјесӧ. І чеԉаԃ дырса војасас-кӧ сіјӧ сӧмын віԅӧԁіс баԏ керка ӧшинсаԋ сы вылӧ, кыԅі вӧтлӧны каторжԋікјасӧс тракт куԅа, то аслас томдырса тајӧ војасас сіјӧ ачыс чувствујтіс ассӧ ԉітератураса сещӧм-жӧ каторжԋікӧн, коԁӧс вӧтлӧны Ԋевскӧј проспект тракт куԅа. Ԋекрасов вӧлі „ԉітератураса пӧԃеншщікӧн“, гіжліс воԃевіԉјас, купԉетјас, гіжліс уна ԁас псевдонімјас улын. Но бурещ ԁонтӧм купԉетјаслы ԁа ԉітературнӧј лабаԅԋікјаслы рабскӧј, мырԁӧна, сӧлӧм костана, тајӧ ужыс сӧмын чужтіс том Ԋекрасов сӧлӧмын свјащеннӧј лӧглун став царскӧј Россіја ԁінӧ, нарԏітысјас, експлоататорјас, вірјуысјас ԁінӧ, коԁјасӧс сіјӧ бӧрынжык сещӧм пӧса клејмітіс аслас уна стіхјасын.

Характернӧ, мыј вeсіг Ԋекрасов воԅԅа произвеԃеԋіјејасыс ԋеуна опытнӧј сін верміс-нін аԅԅыны зев ыжыԁ темпераментлыс поԁспуԁнӧј бі, нароԁ врагјас ԁінӧ сотыс лӧглун, ставсӧ веныс кӧсјӧм сетны ставнас ассӧ збыԉ веԉікӧј ԁелы служітӧм вылӧ. Інтереснӧ пасјыны, мыј кызвіт арӧса Ԋекрасовлӧн леԅӧм „Петербургский сборник“ вылӧ вочакывјӧн ԉітературнӧј ԃержіморԁа ԁа шпік, Пушкінӧн клејмітӧм Фаԃеј Булгарін разразітчіс царскӧј власԏјаслы ԁоносӧн, коԁын сіјӧ гіжіс, мыј Ԋекрасов „ӧтчајаннӧј коммуԋіԍт“ ԁа секі-жӧ „страшнӧја чуксалӧ революција пӧлза вылӧ“. Кущӧма кӧт ез вӧв содтӧма Булгарінлӧн начаԉстволы тајӧ ԁоԋесеԋіјеыс,—сылӧн отзывыс век-жӧ зев характернӧј Ԋекрасов творчестволы.

І вот том Ԋекрасов паныԁасӧ Белінскіјкӧԁ, коԁі вӧлі том покоԉеԋіје мӧвпјаслӧн власԏіԏеԉӧн, коԁі страстнӧја ԋенавіԃітіс позорнӧј россіјскӧј ԃејствіԏеԉност ԁа убежԃоннӧја, пӧса пропаганԃірујтіс сіјӧ каԁас утопіческӧј соціаԉізмлыс іԃејајас. Белінскіј сразу чувствујтӧ Ԋекрасовын, кыԅі ԋеуна сорӧнҗык Чернышевскіј ԁа Ԁоброԉубов, зев ыжыԁ ԉітературнӧј вын, первокласснӧј поеԏіческӧј талант. Сіјӧ кыскӧ Ԋекрасовӧс аслас кружокӧ, ԋе сӧмын сыӧн восхіщајтчӧмӧн, но і сылы вернӧј творческӧј туј вылӧ сувтны отсалӧмӧн. Белінскіј ԁа сіјӧ кружокса шлеԋјас кыщын Ԋекрасов завоԃітӧ творческӧја быԁмыны, сылӧн таланԏыс сӧвмӧ ԁа крепаммӧ, Ԋекрасовлӧн музаыс лоӧ ԋе сӧмын шогсаԋ музаӧн, но і мест музаӧн, а Белінскіј раԃлӧмӧн аԅԅӧ сіјӧ стіхјасыс ԋе сӧмын ӧті пассівнӧј шогӧм, но і врагјас ԁінӧ взрывчатӧј, революціоннӧј лӧглун.

Ԋ. А. ԊЕКРАСОВ.

ІНԁЫ ТЕ СЕЩӦМ МЕСТА ВАЈ МЕНЫМ...

(„Размышления у парадного под‘езда“ ԋіма поемаыԍ отрывок)

Інԁы те сещӧм места ваj меным,
Сещӧмін ег-на аԇԇывлы ме.
Кӧні віԇыԍ ԁа кӧԇыԍыԁ тенаԁ,
Кӧн оз оjзы роч мужікыԁ меԁ.
Оjзӧ му вылын, туj вылын сіjӧ,
Оjзӧ ԏурмаын, острогjас піын,
Руԁԋік пыщкын, кӧрт чепjасын кор;
Оjзӧ рыныш—стӧг увjасын сіjӧ,
Ԍԏепті мунігӧн воjулӧ ԍор;
Оjзӧ гӧԉіԋік ас керка помын,
Шонԁі jугӧрлы коԋӧр ԋе раԁ,
Оjзӧ карjасын, суԁ ӧԇӧс ԁорын,
Коԃыр веԍшӧрӧ воштӧ сен каԃ.
Волга ԁінӧ те пет—Волга куԅа
Коԃлӧн jуралӧ оjзӧмыс сен?
Сіjӧ оjзӧмыс ԍылӧмӧн шуԍӧ—
Сіjӧ бурлакjас кысԍӧны сен!..
Волга! Волга! кор тулысын пӧԉтчан,
Сіԇі ытваӧн ыбjас он ту,
Кыԇі jӧз ыжыԁ ԍір-курыԁ шогӧн
Міjан тырӧма ԍінваӧн му.—
Оjзӧм сені, кӧні jӧз... Ԍӧлӧмшӧрӧj!
Мыjԍа оjзӧм-нӧ та вывті тӧрӧ?
Саԃман кор те ԁа зелӧԁлан вын,
Ԉібӧ рӧк вынлы помӧԇ-ԋін ԍетчін,
Ставсӧ ештӧԁін, поԅіс мыj тен,—
Оjзӧм-бӧрԁӧм коԃ ԍыланкыв коԉін,
Лоін ԍӧлӧмӧн нем кежлаԁ кын?...

Коміӧԁіс ПАВ. ԀОРОԊІН.

ԊЕКРАСОВ КОМІ КЫВ ВЫЛЫН

Комі кыв вылӧ Ԋекрасовӧс вужӧԁӧм бӧрjа каԁӧԇ ԍерjознӧjа ез вӧв завоԃітӧма. Ԋекрасовӧс комі кыв вылӧ вужӧԁӧм куԅа меԁвоԇԇа опыт вӧлі вӧчӧма ԍӧмын 1937-ӧԁ воын. Комі ізԁаԏеԉствоӧн ԉеԇӧма Ԋекрасовлыԍ „Кԋіга бӧрԍа кԋіга“ ԃетскӧj ԍеріjаын ԁа ԉіԏература хреԍтомаԏіjаын ԋекымын произвеԃеԋіjе—„Кресԏанскӧj чеԉаԃ“, „Геԋерал Топтыгін“ „Ԃеԁ Мазаj ԁа кӧчjас“, „Ԍіктса кулак“ ԁа с. в.

Таво Комі ізԁаԏеԉство веԉікӧj роч поет Ԋіколаj Аԉексеjевіч Ԋекрасовлыԍ ԉеԇӧ сборԋік. Сіjӧ сборԋікас пырӧны „Размышления у парадного под‘езда“, „Песня Еремушке“, „Арина—мать солдатская“, „Железная дорога“ ԁа бӧрjӧм ԍԏіхотвореԋіjеjас. Сборԋікас сіԇ-жӧ пырасны і воԇжык коміӧԁӧм произвеԃеԋіjеjасыс.

Ԋ. А. Ԋекрасов
М. А. Захаровлӧн аквареԉ (1843 во).

Ԋ. ԊЕКРАСОВ

СЫНӦԁЫԌ ОԊАЛӦ; ВӦРЈАСТӦМ ШЫԈЫԁІН...

Сынӧԁыс оԋалӧ; вӧрjастӧм шыԉыԁін
Ыбjас-ԁа, віԇjас-ԁа, jенежув паԍкыԁін.
Шонԁіыс сотӧ, зев жар.
Коԋӧр аԋ вын быртӧԇ му вылын ужалӧ,
Ӧваԁыс сы веԍтын ԍурjаӧн гӧгралӧ,
Курччалӧ, чушкӧ—зев jар.
Ԍӧктаммӧм кӧсуԉа кіjаснас лептігӧн
Кӧмтӧм аԋ кокпӧвсӧ вунԁӧма амыԍӧн—
Ԋекор ԇік кӧртавны ԁоj!
Орчча му бор шӧрын кыліс, со, горӧԃӧм,
Коԋӧр аԋ сетчӧ-ԋін гӧԋітӧ котӧрӧн—
Кагаӧс ланԏӧԁны быԏ.
Мыj-нӧ те сы воԇӧ сувтін таԇ шемӧсмӧм,
Ԍыв сылы помтӧм куԅ шог jывԍыс ԍыланкыв,
Ԍыв-жӧ те, ԏерпітыԍ мам!..
Ԍінлысас ԍінва-ԉі, ԋылӧм-ԉі ӧшjӧма,
Он куж і віԍтавныԁ тан,
Ԍӧԁаԍӧм ԁӧраӧн тупкыштӧм жбан пыщкӧ
Вԍоравно воjтӧԁалан.
Со-таj кыԇ корӧгмӧм вомԁорнас матысмӧ
Горша зев жбан берԁас аԋ...
Ԍіркурыԁ ԍінваыԁ ырӧш сор сетыԍ тен,
Ԃонаӧj, чӧскыԁ-ӧ, шаԋ?

Ԃом Ԉіԏеjнӧj просԍект вылын (ӧні Володарскӧj ԋіма просԍект), кӧні оліс ԁа куліс Ԋ. А. Ԋекрасов.

II.

Ԋекрасов вӧлі збыԉ веԉікӧj нароԁнӧj поетӧн. Сіjӧ посвjашщаjтліс асԍыс став творчествосӧ нарԏітӧмjаслы ԁа обезԁоԉеннӧjjаслы, jарjугыԁа ԁа ԍмела наjӧ ԋімԍаԋ выступаjтӧмӧн ԁа нарԏітысjас вылын месԏ требуjтӧмӧн. Цензура усԍкӧԁчіс сылӧн ԍԏіхjас вылӧ, сылӧн журнал вылӧ. Ачыс поет ԋімтіс асԍыс музасӧ „пԉеԏӧн нӧjтӧмӧн“. Сещӧм пісаԏеԉjас, кыԇі Тургеԋев, Гончаров, Грігоровіч, Ԃружініԋ,—ԉібералjас лагерыԍ, коԁjасӧс Чернышевскіj кԉеjмітіс меԁԍа пӧшщаԁаԁатӧг, ԋенавіԃітісны Ԋекрасовын пԉебеjӧс ԁа полісны біыԍ jонжыка сылӧн „мужіцкӧj ԃемократізмыԍ“. Но Ԋекрасов век-жӧ преԁпоԋітаjтіс пісаԏеԉjаслӧн став таjӧ бӧрjӧм обшществоыслы Чернышевскіjӧс ԁа Ԃоброԉубовӧс. Сіjӧ інԍԏіктівнӧ кысԍіс ревоԉуціоннӧj ԃемократjас лагерӧ, коԁjас вӧліны матынӧԍ іԃеjаjас ԍерԏініс ԁа ԁух ԍерԏініс. І таjӧ нӧшта jонмӧԁіс врагjаслыԍ ԋенавіԍтсӧ Ԋекрасов ԁінӧ, кыԇі поет ԁінӧ.

Сылӧн музаыс ԋенавіԃітіс салонjас ԁа чувствуjтіс асԍӧ кресԏанскӧj керкаын, кыԇі рӧԁнӧj среԁаын. Аслас веԉ уна ԍԏіхотвореԋіjеjасын ԁа поемаjасын, сіjӧ геԋіаԉнӧj прӧстлунӧн ԁа бура гӧгӧрвоӧмӧн ԁа сочувствуjтӧмӧн, петкӧԃліс кресԏанскӧj нужԃалыԍ ԁа шоглыԍ став жужԃасӧ. „Бергӧԁлӧм, гартлӧм, нӧjтӧм, мучітӧм роч мужік“ — героj сылӧн веԉ уна произвеԃеԋіjеjасын.

Замечаԏеԉнӧj „Псовая охота“-ын сіjӧ рісуjтӧ кресԏана вылын помешщічеj опрічԋіна кровавӧj расправалыԍ карԏінаjас ԁа кресԏана проԏестлыԍ карԏінаjас. Суровӧj, быԁԍікас сусаԉнӧj зӧлӧԏітӧмлы чужԁӧj, откровеннӧ правԃівӧj кісԏӧн рісуjтӧ сіjӧ кресԏаԋінлыԍ образ:

„И сам на землю матушку,
Похож он: шея бурая,
Как пласт, сохой отрезанный,
Кирпичное лицо,
Рука—кора древесная
И волосы—песок“.

Но, став вылас віԇӧԁтӧг, Ԋекрасов оз вунӧԁ тӧԁчӧԁны насіԉԋікjас, експлоататорjас, угԋетаԏеԉjас вылын месԏ, заслужітӧм расправа коланлун jылыԍ.

Ԋекрасов тӧԁіс, мыj колӧ

„...кровь и борьба,
Чтобы человека создать из раба“.

„Саша“ ԍԏіхотвореԋіjеыԍ таjӧ строкаjассӧ вӧлі черкԋітӧма цензураӧн. Но наjӧ коԉіны поԃувjа смысл пыԃԃі став сіjӧ творчествоын, і сіjӧс ез вермы черкԋітны ԋекущӧм цензура.

„О, Русь, когда ж проснешься ты,
И мир на месте беззаконных
Кумиров рабской слепоты
Увидит честные черты
Твоих героев безыменных?“—

таԇі шогԍӧмӧн ԁа страсԏӧн jуаліс Ԋекрасов аслас героjjаслыԍ, аслас нароԁлыԍ. І, быԏԏӧ ответ віччыԍтӧг, сіjӧ выԉыԍ і выԉыԍ чуксаліс тыш вылӧ, велӧԃіс, саԃмӧԁіс, пропоԃываjтіс:

„Иди в огонь за честь отчизны.
...Умрешь недаром... Дело прочно,
Когда под ним струится кровь...“

Кресԏанстволӧн олӧм ԁа быт jылыԍ паԍкыԁ ԁа правԃівӧj карԏінакӧԁ орччӧн Ԋекрасов рісуjтӧ сіԇ-жӧ і карса беԃноталыԍ бытсӧ.

Меԁвоԇԇаjасыԍ ӧԏіӧн роч поеԅіjаын Ԋекрасов петкӧԁлӧ аслас ԍԏіхjасын карса уԉічjас куԅа „рабочӧj jӧзлыԍ“ вужрасыԍ ԍілуетjассӧ. Сылы сіӧма ԍӧлӧмтӧ вӧрԅӧԁыԍ „Железная дорога“. Сылӧн героjjасыс—ԍԉесарjас, токарjас, резчікjас. Таjӧ ԍԏіхjасыслы фоныс—карса пеjзаж, фабрічнӧj трубаjаса рабочӧj окраінаjас, налӧн щыныс ԁа бусыс, кажітчӧ, быԏԏӧ сорласӧны ԏіпографскӧj краскакӧԁ, коԁӧн печатаjтӧма сылыԍ ԍԏіхjассӧ. Сіjӧ кылӧ таjӧ черԁакjас ԁа поԁвалjас царствоԍыс ԁугԁывлытӧм „чеԉаԃ бӧрԁӧм“ ԁа сіӧ сылы ԍԏіхjас. Сіjӧ аԇԇӧ нывбабаjасӧс, коԁjасӧс кԉеjмітӧма буржуазнӧj мораԉӧн ԁа пасjӧма зывӧктан печаԏӧн, кыԇі усӧм jӧзӧс. І сылӧн ԍԏіхыс бара лоӧ желчнӧjӧн ԁа звучітӧ, кыԇі чукӧстчӧм. „Ԃа, менам ԍԏіхӧj абу міча“,—шыбытӧ сіjӧ чужӧманыс ԁвор‘анскӧj поеԅіjаыԍ став ԉіріческӧj воробеjjаслы, коԁjас ԍылӧны ԏерраса вылын ԁа гӧԍԏіннӧjын. Но сы пыԃԃі сіjӧ матын ԁа ԁоступнӧj нароԁлы, сы пыԃԃі сіjӧ аслас jарjугыԁ откровенностӧн ԁа зев ыжыԁ вынӧн петкӧԁлӧ ԃеjствіԏеԉност, сы вылыԍ став поеԏіческӧj jарлычокjассӧ ԁа маскаjассӧ жаԉіттӧг ԋещкӧмӧн.

Жужыԁа аслысԍікаса ԁа нароԁнӧj Ԋекрасов поеԅіjалӧн кывjыс. Ԋе случаjнӧ сылӧн „Кому на Руси жить хорошо“ поемаын героjjас пӧвсыԍ ӧԏі Савеԉіj—ԍвjаторусскӧj багатыр. Сіjӧ—замечаԏеԉнӧj, збыԉ нароԁнӧj образ. Сіjӧ верітӧ сыӧ, мыj „міjан черjас куjлісны каԁӧԇ“, ԁа аслас jылыԍ шуӧ ԇебтӧм ԁостоінство чувствоӧн: „кԉеjмітӧм, а абу раб“. Савеԉіj—ԍвjаторусскӧj багатыр барскӧj управіԏеԉ „ԋемец Фогеԉӧс“ муӧ ловjӧн гуаліс. І нароԁ—Ԋекрасов мӧвп ԍерԏі—оз аԇԇы і оз вермы аԇԇыны классӧвӧj врагкӧԁ расправаыԍ преступԉеԋіjе.

Ԋекрасов бура кывзіс нароԁнӧj ԍыланкыв, ԋепоԁ-

(Помсӧ віԇӧԁ 4-ӧԁ ԉістб.).

Іспаԋіјаса фронтјас вылын

(ТАСС јуӧртӧмјас серԏі)

АСЫВВЫВ (АРАГОНСКӦЈ) ФРОНТ

Атакајас, коԁјасӧс јанвар 4-ӧԁ лунӧ вӧлі вӧчӧма мјатежԋікјасӧн республіканскӧј војскалӧн вескыԁвыв флангыл паныԁ, вӧлі венӧма.

Первој атакасӧ вӧлі вӧчӧма танкјас отсӧгӧн республіканецјаслӧн Ел Муелтон позіција вылӧ. Мјатежԋікјасӧс іԃӧт ԁістанција вылӧ леԇӧмӧн, республіканскӧј војска востісны ружјеыс ԁа пулемјотыс бі, мыј вӧсна мјатежԋікјас бӧрыԋтчісны кыԇ вескалӧ, тышкасан інӧ уна віӧм ԁа раԋітӧм јӧзӧс колӧмӧн.

Мӧԁ атака мјатежԋікјасӧн вӧлі вӧчӧма танкъвӧј частјас отсӧгӧн Конкуԁсаԋ. Тајӧ атакасӧ венӧм бӧрын, республіканскӧј војска муніcны воԅӧ.

Шујга фланг вылын мјатежԋікјас зілісны атакујтны 1062 ԁа 1076 высотајас, но најӧс вӧлі вӧтлӧма.

Јанвар 5-ӧԁ лунлы паныԁа војын Ел Муелтон рајонын бара пансіс чорыԁ тыш.

Кыԇі јуӧртӧ Гавас агентстволӧн спеціалнӧј корреспонԁент, бӧрја вежон чӧжӧн Теруелын нуӧԁсӧ тыш, коԁі меԁса ыжыԁ іспаԋіјаын став војна чӧжӧн вӧвлӧм тышјасыс. Мјатежԋікјас зілісны уськӧԁчыны Муела ԁе Теруел вылӧ сещӧм ногӧн, меԁым піскӧԁчыны карас. Налы уԁајтчіс бостны сіјӧ высотасӧ ԁекабр 31-ӧԁ лунӧ. Но республіканскӧј војска кыщовтісны ԁа сувтӧԁісны угроза улӧ мјатежԋікјаслыс частсӧ кыщалӧмӧн, коԁјас вӧлі ԁолженӧс ԁорјыны Теруел вылӧ наступлеԋіје. Бӧрја кујім лун чӧжӧн фронт вылын положеԋіјеыс стабілнӧј. Республіканскӧј војска кутӧны позіцијас Санта Барбара Мансуетоын ԁа Ел Муелтонын, коԁјас господствујтӧны карӧ пыраны вылын. Теруелын уна зԁаԋіје мјатежԋікјасыс весалӧм, торјӧн гражԁанскӧј губернаторлыс ԁворец бостӧм, леԇӧ ӧні республіканскӧј војскалы маԋеврірујтны паԁмӧгјастӧг.

Корреспонԁент вісталӧ, мыј мјатежԋікјаслы быԏлоі бостны ӧткымын частјас, коԁјасӧс вӧлі ԁастӧма мӧԁ направлеԋіјеын ԁумајтӧм наступлеԋіје вылӧ ԁа шыбытны најӧс Теруеллаԋ. Республіканскӧј војска бара завоԁітӧны бостны асланыс кіјасӧ воԅмӧстчӧм.

АВІАЦІЈАЛӦН ԀЕЈСТВІЈЕЈАС

Теруел рајонын јанвар 4-ӧԁ лунӧ вӧлі уськӧԁӧма мјатежԋікјаслыс ӧԏі істребітел.

Ԋекрасовскӧј лунјас Белоруссіјаын

МІНСК, 5. Ԋ. А. Ԋекрасов кулан лунлы 60 во тырігкежлӧ Леԋін ԋіма госуԁарственнӧј бібліотека востіс выставка, коԁӧс сіԁӧма поетлӧн олӧмлы ԁа уҗлы. Чукӧртӧма Ԋекрасов произвеԁеԋіјејаслыс уна сікас іздаԋіјејас, крітіческӧј статԏајас, поетлыс пісмӧјас, Ԋекрасов јылыс літературнӧј каԏтылӧмјас, бібліографіческӧј література.

Бібліотека берԁын уҗалӧ лыԁџысјаслы спеціалнӧј консултација Ԋекрасов творчество вопросјас куԅа. Лӧсӧԁсӧ ыжыԁ літературнӧј вечер.

БССР-са Госуԁарственнӧј іздателство матыса каԁын леԇӧ белорусскӧј кыв вылын торја іздаԋіјејасӧн: „Крестьянские дети", „Генерал Топтыгин", „Мороз—красный нос", „Железная дорога". Помалӧма-ԋін белорусскӧј кыв вылын мојԁ „Дедушка Мазай и зайцы" печатајтӧм. Став кԋігајасыс петӧны іллустрацијајасӧн, массӧвӧј тіраҗӧн, міча перепԉотјасӧн.

Помасӧ белорусскӧј кыв вылӧ Ԋекрасовлыс поема „Кому на Руси жить хорошо" вуҗӧԁӧм.

Кітајын војеннӧј ԁејствіјејас

ЦЕНТРАЛНӦЈ КІТАЈЫН

ХАԊКОУ, 5. Успешнӧј контрнаступлеԋіје нуӧԁӧмӧн кітајскӧј војска—Аԋхуеј провінцијаын тӧԁчымӧнја муніcны воԅӧ, јапонскӧј частјасӧс стратегіческі важнӧј пунктјасыс—Уху ԁа Суаԋчен карјасыс бӧрыԋтчӧм вылӧԇ вајӧԁӧмӧн.

ХАԊКОУ, 5. Тӧрыт 12 јапонскӧј бомбарԁіровщік ԁа ԋекымын істребітел уськӧԁчылісны Хаԋкоу вылӧ. 64 бомба вӧлі шыбытӧма аеродром вылӧ ԁа 30 сајас мукӧԁ кварталјас вылӧ. Віӧма ԁа раԋітӧма 13 мортӧс. Јапоԋецјас сіԇ-жӧ зілісны бомбарԁірујтны Хаԋјанскӧј арсенал. Но арсенал ез пострадајт. Ӧԏі бомба вескаліс арсенал ԁорса школаӧ.

Јапонскӧј самолотјас куԅа чорыԁа лылӧма зенітнӧј орудіјејасыс. Кар весԏын пансіс сынӧԁвывса бој.

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

ХАԊКОУ, 5. Сентрал Ԋјус агентство јуӧртӧ, мыј Хебеј провінција лунвыв јукӧнын кітајскӧј војска зырісны јапоԋецјасӧс Цінфыныс ԁа Ԋаԋлоыс. Кітајскӧј војскаӧн сіԇ-жӧ венӧма јапоԋецјаслыс атака Пујан вылӧ. Јапонскӧј војска бӧрыԋтчісны ԁамінлаԋ. Цісаԋ ԁа Хаԋԁаԋ ујезԁјасӧ чукӧртӧма 20.000 јапонскӧј салԁатӧԇ. Бӧрја каԁнас јапонскӧј команԁованіје јона вуҗӧԁаліс поԁкрепԉеԋіјејас Хебеј лунвыв јукӧн тајӧ рајонјасас, фронтлыс Хебејса ԉінија Шаԋсі провінцијаса фронт ԉінијакӧԁ јітны зілӧмӧн. Актівнӧј операцијајас нуӧԁӧны кітајскӧј партізанскӧј отрјаԁјас Хебеј центрын. Тајӧн објасԋајтсӧ сіјӧ, мыј јапонскӧј команԁоваԋіје тајӧ лунјасӧ шыбытіс Баоԁінӧ 5 сурс морта отрјаԁ.

Шаԋԁун провінцијаын фронтлӧн ԉінијаыс мунӧ Ԏанцзін-Пукоускӧј кӧрттуј вывса Јаԋчжоу карсаԋ 10 кілометрӧн војвылынҗык. Вескыԁ фланг вылын кітајскӧј војска закрепітчісны Тајјаԋсаԋ мунӧм бӧрын окрестностјасын. Шујга фланг важ мозыс мунӧ Ԋінјаԋ пыр.

Сентрал Ԋјус агентство јуӧртӧ, мыј Цзінсеын (Тајјуаԋ лунвылынҗык) кынӧԁчіс манчжурскӧј војскалӧн отрјаԁ, коԁӧс нуӧма сетчӧ јапоԋецјасӧн Манчжурајас. Манчжурскӧј отрјаԁ вуҗіс кітајскӧј партізанјасла ԁорӧ. Тајјуаԋсаԋ 10 кілометрӧн лунвылынҗык оперірујтӧ ыжыԁ кітаскӧј партізанскӧј отрјаԁ.

Горкомхоз „постарајтчіс"

Сӧветскӧј челаԁ воспітајтӧм вӧсна тӧжԁысӧ став сӧветскӧј общественност. Сыктывкарса горкомхозын вескӧԁлысјас сіԇ-жӧ кӧсјысісны вӧчны асвыныс „ԁолаԇ" тајӧ уҗас. Најӧ щӧктісны култура ԁа шојтчан паркса вескӧԁлысјаслы вӧчны паркын челаԁлы каток ԁа кык ісласан кыр. Ԁыр ковміс кыпӧԁчыны паркса ԁаԁенкајаслы тащӧм неправичнӧј уҗ вылас. Ԁыр ԋужмасӧм бӧрын најӧ „вӧчісны". Віԅісны сӧм, уҗӧԁісны јӧзӧс,—вӧчісны каток ԁа ӧԏі кыр. (а мӧԁсӧ тулысас?!). Пӧжалујста, челаԁ, ісласлӧј. Сӧмын каток вылыс кущ, кырјыс он аԇԇыв ԋекоԁӧс. Катокыс тырӧма лымјӧн, а кырјӧԁ ісласны оз поԅ. Тыԁалӧ, горкомхозса ԁаԁајас мӧвпалӧны, мыј налӧн мог сӧмын сӧм віԅны, а сещӧм каток ԁа кыр, кӧн, ескӧн, поԅіс ісласны челаԁлы, вӧчӧм абу налӧн ԁелӧ.

Ошыбајтчанныԁ горкомхозса ԁаԁајас. Міјанлыс сӧветскӧј челаԁӧс пӧрјӧԁлыны оз поԅ. І завоԁітіныԁ-кӧ мыкӧ вӧчны, вӧчӧј помӧԇ ԁа прамӧја.

С. Попов.

Токар Калашԋіковалӧн побеԁа

ЧЕЛЈАБІНСК, 5. Челјабінскӧј абразівнӧј завоԁса токар, стахановка Калашԋікова јорт јанвар 2-ӧԁ лунӧ тыртіс сменнӧј нормасӧ 1.160 прӧчент вылӧ. Сыкӧԁ орԁјысыс токар Кополова јорт сетіс сіјӧ луннас норма ԁінӧ 979 прӧчент.

Колӧм вося ԁекабрын Калашԋікова пӧшԏі 7 пӧв тыртіс тӧлысса нормасӧ, а Кополова 4,5 пӧв.

„Војвыв полус" станцѝја вылын

Јанвар 5-ӧԁ лунса 1-ој часын „Војвыв полус" станцијалӧн коорԁінатјасыс вӧліны тащӧмӧс: 79 граԁус 25 мінут војвыв широта ԁа 6 граԁус 35 мінут рытыввыв ԁолгота.

Станција рајонын кымӧра, 6 балла рытыв-вој тӧв, температура—25 граԁус кӧԅыԁ.

Шаԋхајскӧј раԁіостанцијаын забастовка

ШАԊХАЈ, 5. Шаԋхајын кітајскӧј госуԁарственнӧј раԁіо-служҗбаса став кітајскӧј служащӧјјасыс талун еновтісны уҗныс ӧ јапоԋецјасӧн раԁіостанција бостӧмлы паныԁ протестујтӧмӧн. Шаԋхајлыс ортсыса міркӧԁ јітӧԁсӧ тајӧ станција пырыс орӧԁӧма.

Отв. редактор Г. І. ТОРЛОПОВ

Обезԁолеԋнӧјјаслӧн ԁа нарԏітӧмјаслӧн сылыс

(ПОМ)

ԁелнӧј фолклор, народнӧј сорԋі. Сіјӧ служітіс сылы творчествоас меԁса ловјӧԁана істочԋікӧн, і ԋе случајнӧ сіјӧ торја произвеԁеԋіјејасыс мі аԇԇам суҗӧм ԁа ԋеуна обработајтӧм народнӧј сыланкывјас. Ԋекрасов творчестволӧн тајӧ народностыс тыԁалӧ ԋе сӧмын сіјӧ сԏіхјаслӧн народкӧԁ жуҗыԁ јітӧԁыс, ԋе сӧмын тема бӧрјӧмыс, но і кыв серԏіыс. Сіјӧ кывлытӧма озырмӧԁіс Ԋекрасовлыс замечателнӧј поезіјасӧ ԁа пӧрԏіс сіјӧс збыл народнӧј поетӧ, коԁі, мінутнӧј сомнеԋіјеје вылӧ віԅӧԁтӧг, век-жӧ јона верітіс народӧ ԁа сыӧ, мыј сіјӧ

> „...Вынесет все. И широкую, ясную
> Грудью дорогу проложит себе".

III

Ԋекрасов аслас поетіческӧј талант став вынӧн, аслас убежԁеԋіјејас став страстӧн ԋенавіԁітіс кыпалыс промышленнӧј ԁа фінансӧвӧј буржуазијалыс мір—став сорта ԁа рӧма банкірјасӧс, спекулантјасӧс, аферістјасӧс, фабрікантјасӧс. Сіјӧ аԇԇіс наын властлыс вил мыжӧԁ, коԁі кутас вил вывӧн пӧԁтыны ԁа нарԏітны нароԁӧс.

> „Проклинаю процветающий,
> Все берущий, все хватающий,
> Все ворующий союз!"—

гороԁӧ Ԋекрасов тајӧ ԁелецјас аԁрес куԅаыс.

І власт іметісјаслӧн мір чорыԁа мсԏітіс Ԋекрасовлы. Сіјӧ угрожајтіс тупкыны журнал „Современник"—Ԋекрасовлыс меԁса ԁона пісӧ, коԁ лістбокјас вылын сыкӧԁ ӧтщӧщ выступајтісны Чернышевскіј ԁа Ԁобролубов. Ԋекрасов журналсӧ спасітӧм вылӧ, револуціоннӧј ԁемократијалыс тајӧ жуҗыԁ ԁа чістӧј трібунасӧ віԅӧм могыс муніс аслас сӧвестькӧԁ сԁелка вылӧ: сіјӧ гіжіс оԁа самоԁержавіјелӧн меԁса реакціоннӧј ԁејателјас пӧвсыс ӧԏі—Муравјев чест куԅа. Тӧԁсаӧс сіԇ-жӧ і сԏіхјас, коԁјасӧс гіжӧма Ԋекрасовӧн „спасітел" цар—Комісcаров чест куԅа. Ставыс тајӧ Ԋекрасовлӧн вӧлі ԉӧклӧмӧн слаблун петкӧԁлӧмӧн, коԁјас ԋӧԏі ез віставны сы јылыс, мыј сіјӧ ізмеԋітіс аслас револуціоннӧј віԅӧԁлас]асыслы лӧбӧ орԁӧліс јітӧԁјас ԁа ԁружба аслас велӧԁысјаскӧԁ ԁа јеԁіномышлеԋԋікјаскӧԁ. В.І. Леԋін „Еще один поход на демократию"статԏаын тајі характерізујтіс Ԋекрасовлыс тајӧ колебаԋіјејассӧ: „Ԋекрасов колебајтчіс, коԁі вӧлі ачыс слаб, Чернышевскіј ԁа лібералјас костын, но сылӧн став сімпатіјајасыс вӧліны Чернышевскіјла ԁорын".

Мінутнӧј слабост, случајнӧј колебаԋіјејас ез најӧтӧтны Россіјаса велікӧј народнӧј поетлыс паметсӧ ԁа колісны став вынӧнас сылыс геԋіалнӧј насԉеԁіјесӧ. Ԋекрасов аслас сԏіхјаслӧн быԁ строчкаӧн вӧлі револуціоннӧј ԁемократ Чернышевскіјла ԁорын, народла ԁорын. Сіјӧ ачыс пыԁсаԋ сознавајтіс аслас колебаԋіјејаслыс лецны поԅтӧмлунсӧ ԁа каԋітіс асcӧ всенароԁнӧ асласӧ ԁінӧ покајаннӧј, пӧщаԁатӧм сԏіхјасын.

Міјан нароԁ прімітіс велікӧј поет Ԋекрасовӧс бессмертнӧјјас лыԁӧ. Кватымын во сајын Ԋекрасов горт бӧрса муніс револуціоннӧј рабочӧјјаслӧн група, коԁі пуктіс венок гіжӧԁӧн: „Соціалістјасԍаԋ". Венокӧсӧ ԁа поетлыс паметсӧ віԅӧм могыс рабочӧјјас бостісны оружіје.

Бојевӧј оружіјеӧн, врагкӧԁ пӧс ԁа кровавӧј схваткајасын міјан нароԁ отстоітіс поетлыс творчествосӧ ԁа паметсӧ ԁа пӧрԏіс олӧмӧ сылыс страстнӧј мечтасӧ:

> „Жить и такую могилу найти,
> Чтобы широкие лапти народные
> К ней протоптали пути".

Вермас лоны, сӧмын сіјӧ поправкаӧн, мыј сіјӧ паскыԁа таллӧм тујӧԁыс міјан нароԁ шагајтӧ ӧні озԋін лапԏіӧн.

Б. Р.

ЈУӦРТӦМ

Сыктывкарса Пеԁінстітут берԁын восӧны учіелскӧј інстітутӧ гӧтӧвітан курсјас.

Курсјас вылӧ бостсӧны јӧз, коԁјас помалісны шӧр школаса 7—8 классјас ԁа рабф класса ԁа техԋікумјасса 1—2 курсјас.

Велӧԁчыны бостӧм јӧз ставныс обеспечівајтсӧны стіпенԁіјаӧн рабфакса нормајас серԏі ԁа жынјыс кӧртнӧј сӧмӧн—20 шајтӧн тӧлысӧ.

Шыӧԁчӧмјас бостсӧны учебнӧј част канцелјаріјаын 13 чассаԋ 15 часӧԇ быԁ лун јанвар 25-ӧԁ лунӧԇ.

Шыӧԁчӧм ԁінӧ колӧ пуктыны:
а) автобіографіја,
б) образоваԋіје јылыс ԁокумент,
в) паспорт (петкӧԁлысӧ лічнӧ јавітчігӧн),
г) 3 фотокарточка.

Курсјас завоԁітасны уҗавны 1938-ӧԁ воса феврал 1 лунӧ. ԀІРЕКЦІЈА.
3—0

Уполн. Главлита № 20. Тип. УМП, г. Сыктывкар. Тираж 3189